

ЛІНГВІСТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФУНКЦІОНУВАННЯ ІНФОРМАЦІЇ

Стан розвитку науки ХХІ століття характеризується зміцненням взаємодії гуманітарних, природничих і технічних дисциплін, що обумовлено досягненнями кібернетики, інформатики, семіотики, які внесли суттєві корективи у зміст і компетенцію ряду наук.

Лінгвістичні технології традиційно пов'язані з різноманітними аспектами лінгвістичного забезпечення людської комунікації, які можна звести до єдиної проблеми обробки інформації, що функціонує у суспільстві у вигляді текстів. Це проблеми лінгводидактики мов, орфографії, транслітерування, перекладу, термінології, дешифрування тощо.

Комп'ютеризація інформаційної сфери стимулювала розвиток нового напрямку прикладної лінгвістики – комп'ютерного, до компетенції якого входить лінгвістичне забезпечення функціонування інформації в автоматизованих системах різних типів. У мовознавців з'явився новий адресат – комп'ютер, якого треба навчати мов не за «людськими», а за спеціальними словниками і граматиками, максимально формалізованими, написаними у вигляді алгоритмів. Тільки сформувавши в штучному інтелекті комп'ютера знання природних мов, можна зробити з нього інтелектуального, набагато енергійнішого за людину партнера-помічника [1, с. 18]. В університетах усього світу понад 50 років успішно займаються вирішенням цього завдання.

Сьогодні комп'ютер навчений здійснювати чимало трудомісткої роботи – укладати словники різних типів – орфографічні, перекладні, синонімів, антонімів, омонімів, перекладати стандартизовані тексти, створювати реферати, здійснювати коректорську і частково редакторську роботу, підтримувати масштабні бази даних для найрізноманітніших дослідницьких проектів. І це лише початок, перспективи тандему людина – комп'ютер грандіозні. Вирішення цих завдань не є тривіальним і шаблонним, види їх весь час змінюються під впливом динамічних комунікативних ситуацій «людина – людина», «людина – ЕОМ» [2, с. 640–642].

До лінгвістичних технологій належать автоматичний (машинний) переклад, створення інформаційних мов, автоматичне анотування та індексування документів, лінгвістичне забезпечення роботи інформаційних систем, автоматична переробка текстової інформації, лінгвістичне забезпечення автоматичних систем управління (АСУ), автоматичний аналіз (розпізнавання) й автоматичний синтез тексту тощо. Найважливіші проблеми прикладного мовознавства – машинний переклад та інформаційна служба.

Однією з актуальних проблем лінгвістики є проблема інформаційної служби, точніше проблема лінгвістичного забезпечення інформаційно-пошукових систем машинного типу, метою яких є зберігання, пошук і видача інформації. Із проблемою пошуку інформації пов'язані питання компресії тексту й автоматичного реферування. Тут велике значення має статистика. «Читаючи» текст, машина відбирає найчастотніші слова і, комбінуючи їх за певними правилами, складає анотацію.

В Україні створено Український мовно-інформаційний фонд Національної академії наук, завданням якого є організація автоматизованої системи для укладання одномовних українських та двомовних (перекладних українсько-іншомовних й іншомовно-українських) словників. У цьому фонді готується фундаментальна академічна електронна лексична картотека, яку невдовзі зможуть використовувати мовознавці для своїх теоретичних досліджень, а також для розвитку лінгвістичних технологій на новому етапі, які зумовлені сучасною науково-технічною революцією [3, с. 22].

Особлива роль лінгвістичних технологій у вирішенні практичних проблем і потреб суспільства визначається сучасним етапом розвитку людської цивілізації – етапом переходу до інформаційного суспільства, в якому роль мови і мовної комунікації надзвичайно зростає. Усебічний розвиток мов та їхнє включення у світові інформаційні процеси заохочує до активної багатомовності задля вільного доступу до інформації та контактів із зовнішнім світом. Вивчення іноземних мов широкого вживання стає одним із пріоритетних освітніх і культурних завдань для багатьох країн Європи, в тому числі й для України.

Джерела та література

1. Кочерган М. П. Загальне мовознавство: підруч./Михайло Петрович Кочерган. – К. : ВЦ «Академія», 2008. – 464 с.
2. Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика: напрями та проблеми / Олена Олександрівна Селіванова. – Полтава : Довкілля-К, 2008. – 712 с.
3. The Linguistics Encyclopedia / ed. by Kirsten Malmkjsek. – 2nd ed. – London; New York : Routledge, 2002. – XLI. – 643 p.

Дарина Єланська

Наук. керівник – к.філол.н., доц. Браїлко Ю. І.

м. Полтава

СУРЖИК ЯК СТИЛІСТИЧНИЙ ЗАСІБ ТВОРЕННЯ ТЕКСТУ (на матеріалі дописів популярних українських блогерів)

Традиційно поняття суржику асоціюється з мовною бідністю, нестачею чуття слова, неграмотністю й узагалі лінгвістичною безпорадністю. Його дослідженню присвячені праці таких учених-лінгвістів, як О. Тараненко, Л. Масенко, Л. Ставицька, Б. Тарасенко, О. Руда, В. Труб, О. Селіванова й ін. Утім, мова сучасної художньої літератури й естрадного мистецтва, Інтернет-спілкування засвідчують й інші тенденції використання суржику, який може бути засобом: а) творення так званої карнавальної культури, б) творення комічного або іронічного ефекту; в) індивідуалізації або типізації героя. Тож трактування цього явища суто в негативному сенсі видається дискусійним.

Активне використання суржику в сучасному мовленні зумовило мету нашої статті – аналіз функційно-стилістичного призначення суржику в текстах українських блогерів.

У сучасному світі, коли обмін інформацією є надзвичайно великим за обсягом, швидким за темпом, а простір для цього обміну досить широкий і багатогранний, серед блогерів існує значна конкуренція за привернення уваги читача та його прихильність. Останнім часом з'явилося чимало